

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

Отже, абсолютно очевидно, що технології уможливили деякі результати, які не далі, ніж 15 років тому, було дуже важко уявити. Спортивне устаткування постійно вдосконалювалося, але, очевидно, що не тільки обладнання відповідає за прогрес спортсменів. Стиль тренувань, харчування, фізичне відновлення – все це основа прогресу, яка майже переважає у всіх видах фізкультурно-спортивної діяльності.

Індустрія спортивного інвентарю розвивається швидко через зростаюче прийняття нових спортивних технологій та останніх тенденцій серед молоді. Швидкий технологічний прогрес та постійні інновації у всьому, що стосується всіх видів спортивного інвентарю працюють на користь усвідомлення суспільством важливості підтримки свого загального здоров'я засобами підвищення якості фізкультурно-оздоровчих послуг.

Список використаних джерел:

1. Павленко В.О. Сучасні технології підготовки в обраному виді спорту. Харківська державна академія фізичної культури. Харків, 2020. 550 с.
2. Приходько В.В. Формування сучасної системи підготовки спортсменів : монографія. Дніпро: Інновація, 2019. 327 с.
3. Чухланцева Н. В. Технології підвищення спортивної майстерності для студентів спеціальності 017 фізична культура і спорт денної та заочної форм навчання : навч. посібн. Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. 226 с.
4. Barbu, M.C.R., Turcu, I., Sandu, I.E., Diaconescu, D.L., Păsărin, L.D. and Popescu, M.C.: The impact of technology on the definition of sport. In: GYMNASIUM - Scientific Journal of Education, Sports and Health, 21(2), 2020.
5. Florea D.L., Barbu C.M. and Barbu M.C. R.: A model of fans' reaction to resurrected brands of sport organizations. In: International Journal of Sports Marketing and Sponsorship, 19(2), 2018, p. 127-146. 116 Bulletin of the Transilvania University of Braşov. Series IX • Vol. 14(63) No. 1. 2021
6. Giampiccoli, A., Nauright, J.: Beyond the reach of FIFA: football and community development in rural South Africa, towards a politics of inclusion and sustainability. In: Soccer & Society, 20(2), 2019, p. 288-306.
7. Nikšić, E., Rašidagić, F., Beganović, E. and Németh, Z.: Examination of the differences in the representation of deformities of individual body parts in initial and final measuring. In: Sport Science, 12(S1), p. 36-45, 2019.

ДУ Цзіні

ПРАКТИКА ТА ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ

Анотація. Ця стаття має на меті поглиблене дослідження практичного шляху розвитку креативності в дисципліні образотворчого мистецтва та аналіз

способів стимулювання інноваційного мислення та творчого потенціалу студентів у навчанні образотворчому мистецтву в поєднанні з відповідними темами на міжнародних навчальних курсах стажування. Ця стаття пояснює роль креативності у викладанні мистецтва та його позитивний вплив на розвиток художньої грамотності та всебічних здібностей учнів, а також надає викладачам мистецтва стратегії та методи, які можна використовувати як довідкові для сприяння інноваціям і розвитку в галузі мистецької освіти.

Вступ. У сучасному суспільстві креативність вважається одним із ключових факторів успіху людини в різних сферах. Для предметів образотворчого мистецтва творчість є основною рушійною силою мистецького зростання та розвитку учнів. Як вид мистецтва, який переважно виражає візуальні образи, сутністю образотворчого мистецтва є творче вираження та презентація. Однак у традиційному викладанні мистецтва занадто великий акцент часто приділяється навчанню та наслідуванню технік, тоді як вивчення та розвиток творчості учнів нехтується. Як ефективно стимулювати творчість учнів на практичних заняттях з мистецьких предметів, стало актуальним питанням, яке потрібно терміново вирішувати педагогам мистецтва. На сьогоднішній день, хоча дослідження розвитку креативності в мистецькій освіті досягли певних результатів, все ще є деякі недоліки, такі як обмеженість методів дослідження та широкість практичного застосування. Таким чином, це дослідження має на меті забезпечити більш вичерпне та поглиблене теоретичне та практичне керівництво для розвитку творчості в дисципліні образотворчого мистецтва шляхом систематичного теоретичного аналізу та практичного дослідження.

1. Теоретичні основи виховання творчості в образотворчому мистецтві

1.1 Психологічні теоретичні основи

З психологічної точки зору креативність є результатом спільної дії багатьох психологічних факторів особистості. Відповідно до моделі інтелектуальної структури Гілфорда, креативність тісно пов'язана з дивергентним мисленням, яке має три основні характеристики: плавність, гнучкість і оригінальність. Під час викладання образотворчого мистецтва вчителі можуть стимулювати різноманітне мислення учнів за допомогою різноманітних навчальних дій, наприклад, просити учнів придумати якомога більше різних способів використання або форм вираження об'єкта протягом обмеженого часу, тим самим розвиваючи творчість учнів.

1.2 Теоретичні основи виховання

Ушинський підкреслював, що освіта повинна поважати особистість та інтереси дітей, виховувати в учнів творчі здібності та здатність до самостійного мислення. У мистецькій освіті це означає, що вчителі повинні створити невимушене та вільне навчальне середовище та заохочувати учнів виражати свої унікальні ідеї та творчі здібності. У той же час вчителі повинні зосередитися на навчанні учнів відповідно до їхніх здібностей і розробляти індивідуальні

навчальні плани на основі індивідуальних відмінностей учнів, щоб задовольнити потреби різних учнів у розвитку творчості.

1.3 Теоретичні основи мистецької освіти

Сучасна теорія мистецької освіти вважає, що викладання мистецтва має бути спрямоване не лише на передачу навичок, а й на виховання художньої грамотності та інноваційних здібностей учнів. Концепція Дьюї «освіта — це життя» підкреслює, що мистецька освіта має бути тісно пов'язана з реальним життям і надихати учнів на творче натхнення та креативність, спрямовуючи їх спостерігати та відчувати життя. Крім того, модель художньої освіти Крафчіка, орієнтована на студента, виступає за те, щоб студенти могли відкривати та створювати красу шляхом самостійного дослідження та спільного навчання, а також розвивати в студентах новаторський дух і практичні здібності.

2. Сучасний стан і проблеми виховання креативності в мистецьких предметах

2.1 Обмеження традиційних моделей навчання

У традиційному викладанні образотворчого мистецтва вчителі часто приймають демонстраційно-імітаційну модель навчання, зосереджуючись на передачі технік малювання учням і вимагаючи від учнів практики відповідно до встановлених кроків і методів для досягнення мети оволодіння техніками. Хоча ця модель навчання може певною мірою покращити навички малювання учнів, вона нехтує вихованням творчості учнів. Учням не вистачає простору для самостійного мислення та інновацій під час процесу навчання, що легко призводить до формування фіксованих моделей мислення. Їм важко подолати обмеження традиційних технік і створювати роботи з індивідуальністю та креативністю.

2.2 Обмеження змісту навчання

У деяких підручниках з мистецтва та в навчальних матеріалах надмірний акцент робиться на копіюванні та аналізі класичних творів, нехтуючи зв'язком із реальним життям і сучасною культурою. Під час процесу навчання студенти здебільшого стикаються з традиційними формами мистецтва та вираженнями, і вони погано розуміють нові сфери, такі як сучасне мистецтво та цифрове мистецтво. Обмеження цього навчального змісту ускладнюють учням поєднання того, що вони навчилися, з реальним життям і не можуть повністю стимулювати їхню творчість, що призводить до розриву між викладанням мистецтва та суспільними потребами.

2.3 Єдиність методики оцінювання навчання

Під час традиційного оцінювання викладання образотворчого мистецтва вчителі часто використовують навички малювання учнів і відповідність їхніх робіт стандартам як основну основу для оцінювання, нехтуючи при цьому оцінюванням творчості та розвитку особистості учнів. Такий єдиний метод оцінювання не сприяє всебічному розвитку учнів, він може легко змусити учнів сліпо наслідувати демонстраційні роботи вчителя в гонитві за високими балами,

не наважуватися пробувати нові методи вираження та творчі ідеї, тим самим гальмуючи розвиток творчості учнів.

3. Практичні стратегії виховання творчості в образотворчому мистецтві

3.1 Створіть невимушену та вільну творчу атмосферу

1. Встановіть демократичні та рівноправні стосунки між викладачами та учнями: вчителі повинні поважати особистість та ідеї студентів, заохочувати студентів висловлювати власні погляди та думки та встановлювати рівноправні та дружні стосунки з учнями. Під час навчального процесу вчителі повинні вміти прислухатися до думки студентів, надавати студентам повну автономію та дозволяти студентам вільно давати волю своїй уяві та творчості в невимушеній атмосфері.

2. Створіть відкрите навчальне середовище: макет художньої кімнати має бути художнім і відкритим, демонструючи художні роботи, художні матеріали та творчі інструменти різних стилів, щоб надихнути учнів на творче натхнення. У той же час вчителі можуть організувати студентів, щоб вони виходили з класу, малювали і спостерігали на природі, в музеях, на художніх виставках та в інших місцях, щоб розширити кругозір учнів і надати багаті матеріали для розвитку творчості.

3.2 Використовуйте різноманітні методи навчання

1. Метод запитань: вчителі ставлять надихаючі та відкриті запитання під час навчання, щоб спрямувати учнів на роздуми та дослідження. Наприклад, пояснюючи знання про колір, вчителі можуть ставити запитання: «Окрім загальних методів підбору кольорів, які інші унікальні комбінації кольорів ви можете придумати для вираження конкретних емоцій?» Таке запитання може стимулювати мислення учнів, спонукати їх думати про проблеми з різних точок зору та розвивати їхні інноваційні здібності.

2. Проектне навчання: вчителі розробляють проектні завдання, які є практичними та складними, що дозволяє учням комплексно застосовувати знання та навички, які вони отримали в процесі виконання проектів, а також розвивати креативність і здібності до вирішення проблем. Наприклад, організовуючи студентів для виконання проекту дизайну та виробництва культурної стіни кампусу, студенти повинні брати участь у командній роботі та інноваційній практиці в багатьох зв'язках від концепції теми, креативного дизайну, вибору матеріалів до фактичного виробництва, щоб покращити свою творчість та всебічну якість.

3. Метод міжпредметної інтеграції: існує тісний зв'язок між мистецтвом та іншими предметами, завдяки міжпредметній інтеграції вчителі можуть розширити знання та горизонти мислення учнів. Наприклад, поєднуйте мистецтво з літературою і дозволяйте учням створювати картини на основі сюжетів або персонажів літературних творів або поєднуйте мистецтво з історією і дозволяйте учням виражати історичні події чи сцени стародавньої культури за допомогою картин. Цей міждисциплінарний метод навчання дозволяє студентам

генерувати іскри інноваційного мислення на перетині знань у різних дисциплінах.

3.3 Збагатити зміст і форми навчання

1. Представити сучасне мистецтво та цифрове мистецтво: збільшити частку сучасного мистецтва та цифрового мистецтва у викладацькому матеріалі, щоб учні могли зрозуміти тенденцію розвитку та нові форми вираження сучасного мистецтва. Викладачі можуть організовувати студентів, щоб вони оцінили виставки сучасного мистецтва, навчилися використовувати програмне забезпечення для цифрового малювання, заохочували студентів намагатися використовувати нові мистецькі медіа та цифрові технології для творчості, а також розвивати в студентів почуття інновацій та здатність адаптуватися до розвитку часу.

2. Проводьте творчі мистецькі заходи: школи та вчителі повинні активно організовувати різні творчі мистецькі заходи, такі як художні виставки, творчі конкурси малюнків, мистецькі майстерні тощо, щоб надати учням платформу для демонстрації своєї творчості. Завдяки цим заходам студенти можуть спілкуватися та вчитися один у одного, надихати більше творчого натхнення, а також підвищувати їхню впевненість у собі та почуття виконаного обов'язку, а також сприяти подальшому розвитку творчості.

3.4 Посилити розвиток власної творчості вчителів

1. Безперервне навчання та професійний розвиток: вчителі мистецтв повинні постійно оновлювати свої освітні концепції та професійні знання, брати участь у різноманітних мистецьких тренінгах, академічних семінарах та майстер-класах, а також вивчати передові методи культивування творчості та досвід викладання. Завдяки безперервному навчанню та професійному розвитку вчителі можуть покращити власні творчі здібності та педагогічні здібності, а також краще скеровувати учнів до творчого навчання.

2. Резюме практичного дослідження та рефлексії: вчителі повинні бути достатньо сміливими, щоб випробувати нові методи навчання та стратегії на практиці викладання, а також постійно досліджувати моделі навчання, придатні для розвитку творчості учнів. При цьому вчителі повинні зосереджуватися на рефлексії та узагальненні педагогічної практики, своєчасно виявляти проблеми та вносити корективи та вдосконалення, накопичувати багатий педагогічний досвід і кейси, створювати основу для постійної оптимізації розвитку творчості з мистецьких предметів.

Висновок. Образотворче мистецтво як важлива сфера для розвитку творчості має унікальні переваги та цінності. За допомогою практичних стратегій, таких як створення невимушеної та вільної творчої атмосфери, прийняття різноманітних методів навчання, збагачення змісту та форм навчання, а також посилення власного креативного розвитку вчителів, ми можемо ефективно стимулювати інноваційне мислення та творчий потенціал учнів, а також сприяти їхньому всебічному розвитку та мистецькому зростанню. У

майбутній мистецькій освіті вчителі повинні продовжувати досліджувати та впроваджувати інновації, а також інтегрувати розвиток креативності в кожен аспект викладання, закладаючи міцну основу для виховання високоякісних талантів з новаторським духом і художнім талантом. Майбутні дослідження можуть глибше вивчити відмінності у розвитку креативності в учнів різних вікових груп і на різних етапах навчання, а також як ефективніше поєднати розвиток креативності з навчанням мистецьким навичкам, щоб забезпечити більш комплексне та систематичне теоретичне та практичне керівництво для сфери мистецької освіти.

Список використаних джерел:

1. Костянтин Дмитрович Ушинський. Навчальні праці Ушинського [М]. Науково-педагогічна преса, 2007.
2. Ма Січже «Дослідження шляхів і методів виховання творчості учнів у викладанні образотворчого мистецтва початкових класів» <https://www.fx361.cc/page/2025/0305/25820437.shtml>
3. Дослідження інноваційного мислення в мистецькій освіті в початкових і середніх школах <https://www.hanspub.org/journal/paperinformation?paperid=82567>
4. Звіт про втілення та культивування інноваційного мислення в художній творчості <https://max.book118.com/html/2024/1106/8111124013006142.shtml>
5. Освітні дослідження, Китайська академія освітніх наук, щомісячник, Теорія освіти та управління освітою, Чжу Сяоїн, «Дослідження розвитку інноваційного мислення учнів у викладанні мистецтва в початковій школі» <http://jiaoyuyj.cn/show.asp?bid=62&sid=401&id=13211>

ДУБОВИЙ Захар Сулейманович

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЧЕРЕЗ СУЧАСНІ ВОКАЛЬНІ ТЕХНІКИ: ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ПІДХІД

Креативність у дошкільному віці відіграє ключову роль у формуванні особистості дитини, її здатності до самовираження, нестандартного мислення та розв'язання проблем. Саме у цей період активний розвиток уяви, допитливості та експериментаторської діяльності створює фундамент для подальших інтелектуальних і творчих досягнень. Важливо не лише розвивати когнітивні навички, а й формувати середовище, яке сприяє вільному вираженню емоцій та ідей. Одним із найбільш ефективних інструментів для цього є музична діяльність, зокрема вокал, що поєднує в собі тілесну, емоційну та інтелектуальну активність дитини.

Сучасні вокальні техніки відкривають широкі можливості для розвитку креативного потенціалу дошкільників. Дитина не просто засвоює традиційний вокальний репертуар, а й експериментує з голосом, ритмом, інтонацією, що

ДОННИКОВА Ірина Анатоліївна Креативність в контексті людинотворчої місії освіти	119
ДРАЗІНА Євдокія Володимирівна Розвиток креативності у технологічних інноваціях сфери фізичної культури та спорту	122
ДУ Цзіні Практика та дослідження розвитку творчості в образотворчому мистецтві	125
ДУБОВИЙ Захар Сулейманович Розвиток креативності через сучасні вокальні техніки: експериментальний підхід	130
ДУЩЕНКО Ольга Сергіївна Розвиток креативності як необхідна умова підготовки майбутніх учителів	134
ДЬОМІНА Тетяна Олександрівна Формування наукової творчості у здобувачів вищої освіти з біомедичної інженерії	139
ДЯЧОК Дмитро Олександрович Креативність при викладанні сучасних інформаційних технологій	143
ZAKALYK Halyna Creative Methods And Creative Approaches In The Practical Activities Of Medical Students	146
ЗДІР Дарина Русланівна STEM-проекти як засіб розвитку креативності у молодших школярів	151
ЗЕНЧЕНКО Тетяна Федорівна Комунікативна компетентність — основа конструктивної комунікації: інноваційний вимір	154
ЗОЗУЛЯК-СЛУЧИК Роксоляна Василівна Розвиток креативності майбутніх фахівців соціальної сфери в освітньому процесі ЗВО	156
ЗОРОЧКІНА Тетяна Сергіївна Роль STEM-освіти у розвитку креативності й інноваційного мислення здобувачів освіти	160
ІВАНОВА Олена Сергіївна Психологічні механізми розвитку креативності як ресурсу інноваційної діяльності	163
ІВЛІЄВА Ольга Михайлівна Реалізація креативного підходу при підготовці вчителів математики	168
ІГНАТЕНКО Сузанна Олександрівна Креативність вчителя фізичної культури у проведенні рухливих ігор	172
ІЛАСОВ Олександр Олександрович Використання ігрових методик для розвитку творчих здібностей здобувачів вищої освіти	175
ІНОЗЕМЦЕВ Сергій Анатолійович Інтеграція екологічного виховання у позашкільну освіту: ефективні методи та підходи	179
КАМЕНЧУК Тетяна Олегівна Розвиток креативного мислення на уроках безпеки життєдіяльності	181
КАРПОВА Ірина Гораційвна Теоретичні основи творчості у креативному розвитку особистості засобами соціально-виховній діяльності	184
КАСЯРУМ Сергей Олегович Розвиток креативності здобувачів вищої освіти у процесі навчання фізико-математичних дисциплін	189